

Tevens per telefax: (088) 246 19 90

Waterschap Scheldestromen

Kanaalweg 1

4337 PA MIDDELBURG

Ons Kenmerk : 39045
Inzake : Schone Polder / Scheldestromen
Uw kenmerk : Watervergunning 2021043 525 (Aanpassing watersysteem)

Breda, 1 februari 2022

BEZWAARSCHRIFT

Geacht dagelijkse bestuur,

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij maakt Stichting Schone Polder, gevestigd aan de Zeedijk 9 (4588 RG) te Walsoorden bezwaar tegen de door u verleende 'watervergunning watersysteem' met bovengenoemd kenmerk, gedagtekend 21 december 2021, gepubliceerd op 23 december 2021.

De locatie en het doel van stortingen van extreem grote hoeveelheden grond

Volgens de aanvrager en uw overwegingen in het bestreden besluit houdt het project in dat men 1,5 miljoen m3 grond zal aanvoeren, om daarmee het maaiveld tot maar liefst 10 – 12 NAP te verhogen. Vervolgens zou er op enig moment daar bovenop een dorp moeten worden gebouwd.

Het gaat om een aangepast project nadat de eerdere projectplannen in opspraak waren geraakt. Eerder wilde men namelijk zelfs 5,5 tot 10 miljoen m3 industrie-klassegrond aanvoeren (ongeveer 450.000 vrachtwagens), om daarop een golfbaan aan te leggen. Met die handelingen was men in een vergevorderd stadium, rond september 2017 en begin 2018, totdat, o.a. door ondergetekende werd vastgesteld dat die handelingen verboden waren op grond van de Wet bodembescherming (Wbb) en het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk). Men had steeds gesuggereerd om middels het instrument van

Grootschalige Bodemtoepassing (GBT) deze grond te kunnen importeren, terwijl dit feitelijk juist niet is toegestaan.

Essentieel onderdeel van die eerdere plannen was dat de projectontwikkelaar alle grond gratis zou ontvangen én daarbij nog eens € 11 miljoen zou toucheren. Steeds is door hen gesteld (Perkpolder Beheer B.V. en Hulst aan Zee B.V., later Waterzande B.V.) dat -zonder die afspraak- realisatie ter plaatse onmogelijk zou zijn.

Uit de uitgelekte ophoogovereenkomst tussen Hulst aan Zee, Perkpolder Beheer B.V. en Hens N.V. van 2016/2017 is gebleken dat de grond o.a. afkomstig zou zijn uit België (meer specifiek: het Oosterweel-traject). Het Oosterweel-traject is in België in opspraak geraakt vanwege de extreem verontreinigde grond die daarbij is vrijgekomen en zal vrijkomen.

Thans stelt Waterzande B.V. de plannen te hebben bijgesteld. De golfbaan zou niet meer worden aangelegd en de hoeveelheid aan te voeren grond zou 'beperkt' blijven tot 1,5 miljoen m³, hetgeen nog steeds overeenkomt met ongeveer 60.000 vrachtwagens.

Waterzande B.V. stelt dat de afspraken rond industriegrond niet meer van toepassing zijn, maar tegelijkertijd laat zij in het duister hoe het project dan nu opeens wel gefinancierd zou kunnen worden. Niet precies duidelijk is waar de nog steeds enorme hoeveelheid grond vandaan zou moeten komen.

Uit het rapport van Antea (Gebiedsontwikkeling Perkpolder, projectnummer 458753, def revisie 06, 24 november 2021) blijkt echter dat de grond '*grotendeels*' van '*een partij*' van het Havenbedrijf Antwerpen' wordt betrokken.

3.2.1 Ophoogmateriaal

Herkomst ophoogmateriaal

Het ophoogmateriaal, ca. 1,1 -1,3 mln. m³, wordt grotendeels van een partij van het Havenbedrijf Antwerpen (AW-grond) betrokken. Naast dit materiaal wordt een deel van de ophooggrond (circa 150.000 m³) uit het gebied zelf gehaald, namelijk de grond die vrijkomt bij de ontgraving van de waterpartijen in het zuidelijke deel van het plangebied. De bodemkwaliteitskaart voorziet in deze toepassing.

De exacte verdeling tussen het aan te voeren en het lokaal te graven materiaal kan pas worden bepaald nadat het masterplan Waterzande definitief is vastgesteld.

Onderzoek grond uit Antwerpen

Om de kwaliteit van de grond uit Antwerpen te beoordelen, is in opdracht van Havenbedrijf Antwerpen NV door ABO-Milieuconsult BV een bodemonderzoek uitgevoerd. Het doel van het onderzoek is na te gaan of de verwachte kwaliteit van de bodem voldoende is conform Besluit Bodemkwaliteit, achtergrondwaarde en RAW (2015). De landbodem betreft de partijen 6 t/m 10 (ANL19-4554 Rapportage partijkeuringen Kaaimuur INEOS te Antwerpen LANDBODEM P6 tm P10 versie 2). Per partij zijn 2 grondmengmonsters samengesteld en is een samenstellingsonderzoek verricht op de parameters uit het Standaard Stoffenpakket AP04: barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood molybdeen, nikkel, zink, som-PCB's (som van PCB28, PCB52, PCB101, PCB118, PCB153 EN PCB 180), som-PAK's, OCB (bestrijdingsmiddelen) en tributyltin, IJzer, fosfaat, chloride, PFAS en GenX. Daarnaast is een civieltechnische keuring conform RAW (proef 6.1/9.2, methode W0175) uitgevoerd.

Voor zover bekend, betreft alle grond van de haven van Antwerpen *'industrieklasse-grond'* of *'niet-toepasbaar'*. Daarvan uitgaande moet worden aangenomen dat de aanduiding AW-grond niet klopt.

Bovendien gaat het hier om maar liefst 1,5 mln m³ grond. Voor zover bekend is een zo extreem grote hoeveelheid grond in de haven van Antwerpen helemaal niet, zoals in het rapport van Antea wordt gesteld, aanwezig.

Deze aanduiding op de literatuurlijst wekt de suggestie dat het gaat om een partij uit 2019. Zonder duidelijk bewijs hieromtrent kan niet worden aangenomen dat die partij nog steeds in 2022 aanwezig is en dat de keuringen daadwerkelijk van toepassing zijn op de grond die men thans wil aanvoeren.

ABO Milieuconsult (5 december 2019). Partijekeuringen nconform besluit bodemkwaliteit. Ontgraving Landbodem ten behoeve van het verder landinwaarts plaatsen van kademuur Kanaaldok B2 (INEOS) te Antwerpen. Partij 6 t/m 10.

De aanduiding 'Kaaimuur INEOS' maakt overigens nog evenmin duidelijk waar de grond precies vandaan moet komen, al was het alleen maar omdat INEOS meerdere locaties in Antwerpen heeft. Ook is onduidelijk wat het verband is tussen INEOS en deze extreem grote grondhoeveelheden. INEOS is immers een olieverwerkend bedrijf en niet zozeer een grondbedrijf.

Schattingen van derden geven aan dat de aanvoer van zodanig veel AW-grond ongeveer € 25 miljoen zou kunnen kosten, wanneer men zich aan de wet zou houden en slechts Achtergrond-waarde-grond zou gebruiken. De Stichting acht dit – zonder nadere toelichting van Waterzande, die ontbreekt – financieel onmogelijk/uitgesloten. Anders gezegd: er is geen zinnige projectontwikkelaar te vinden, die een dorp aanlegt, pas nadat hij eerst 60.000 vrachtwagens heeft laten komen en daarvoor alle kosten heeft voldaan.

E.e.a. klemt des te meer nu het project van de zeedijk die door Rijkswaterstaat is aangelegd (afgerond 2016) zo ernstig uit de hand is gelopen. Aldaar is gebruik gemaakt van grond die werd aangeduid als Thermisch Gereinigde Grond (TGG), maar feitelijk niet of onvoldoende was gereinigd en waarbij gebruik is gemaakt van certificaten die niet de werkelijkheid weergaven.

Ik verwijs u naar de vele rapporten die Deltares, RIVM, Royal Haskoning en Tauw daarover hebben uitgebracht. Ook doe ik u hierbij het rapport van Bodemkundig Bureau Edelman toekomen, alsmede het eerder door mij opgestelde verzoek voorlopig deskundigenbericht.

Uit deze rapporten blijkt dat bij tal van peilbuizen ernstige tot zeer ernstige overschrijdingen van de bodemwetgeving zijn geconstateerd. Het gaat daarbij o.a. om arseen, bijvoorbeeld bij Peilbuis B14 (NB: dit is een andere nummering dan die Antea thans hanteert in recente onderzoeken naar het grondwater in de polder zelf).

Namens vijf agrariërs uit het gebied heb ik een handhavingsverzoek ingediend bij de Gemeente Hulst, met als ultieme vraag om die gehele dijk te doen verwijderen. De Gemeente Hulst heeft dat handhavingsverzoek gegrond verklaard en Rijkswaterstaat tot 1 juli a.s. gegeven om met een plan van aanpak te komen.

Nadrukkelijk moet worden gewaakt voor vergelijkbare fouten in het onderhavige project. Om die reden waarschuwt de Stichting Schone Polder u nadrukkelijk. Volledigheidshalve merk ik op dat ik uw bestuur, zo nodig zelfs persoonlijk, namens de stichting, aansprakelijk zal houden, mocht het onderhavige project weer tot verontreiniging leiden.

Gronden

Het doel van de aanpassingen in het watersysteem van de Westelijke Perkpolder zou zijn om uiteindelijk woningbouw mogelijk te maken in het noord-oostelijke gedeelte van de Westelijke Perkpolder. De Stichting stelt dat dit in strijd is met het huidige bestemmingsplan (1e Herziening 2014), de nu geldende Nb-vergunning van december 2016 en het Besluit Bodemkwaliteit (in het bijzonder artikel 37 lid 1 en artikel 5 lid 1a).

Naar het oordeel van de stichting kan de vergunning dan ook niet als zodanig verleend worden.

Het aanbrengen van veranderingen in het watersysteem van een gebied is een onomkeerbaar proces waarbij alle bestaande natuur- en landschapswaarden voor altijd verloren gaan. Maar dat niet alleen: de huidige ophoging is beoogd om plaats te vinden bovenop **schone poldergrond die juist al getroffen wordt door een arseen-verontreiniging vanuit de zeedijk en het Veerplein**, waar zorgwekkende stoffen uitlogen vanuit de zogenaamde TGG.

Het storten van inferieure grond betekent:

- a. dat er een mindere kwaliteit wordt toegevoegd dan de kwaliteit van de ontvangende bodem;
- b. dat de aanpak van de verontreiniging en uitloging vanuit de TGG feitelijk ernstig wordt bemoeilijkt, zo niet onmogelijk gemaakt. Dat geldt al helemaal wanneer deze grond vervolgens zou worden bebouwd.

De stichting vraagt aldus om een zorgvuldigere benadering dan tot nu toe heeft plaatsgevonden en herroeping van de vergunning.

In het op te hogen noordoostelijke deel van de Westelijke Perkpolder worden de kwel sloten gedempt en daarmee zal de aldaar aanwezige zoetwaterlens (5- 8 meter -NAP) landinwaarts worden geduwd. Hiermee is in het geohydrologisch rapport geen/onvoldoende rekening gehouden. Deze zoetwaterlens

loopt via de Noordhofpolder door richting Kloosterzande en zuidelijker richting Hengstdijk. Door op te hogen met te “zoute grond” zal ook het chloridegehalte in de zoetwaterlens onder het op te hogen gedeelte, ondanks een drainageplan, stijgen. Tegelijkertijd is **onvoldoende aangetoond dat er geen verzilting van de zoetwaterlens en het oppervlaktewater zal optreden.**

De stichting vraagt u nadrukkelijk om voorbeelden te geven van soortgelijke ontziltingsprojecten, met alle denkbare modelberekeningen en bewijzen van dien. Voor zover de stichting bekend, bestaan die niet en dat houdt in dat er nu dus feitelijk sprake is van een experiment. Dit is in strijd met het voorzorgbeginsel.

Experimenten kunnen mislukken. Een mislukking brengt mee dat de zoetwaterbel in het gebied tot Hengstdijk niet meer geschikt zal blijken te zijn voor het onttrekken van zoet water voor o.a. besproeiing van landbouwgewassen.

Tevens is niet/**onvoldoende aangetoond wat de gevolgen van de ophoging zullen gaan zijn in het westelijke gedeelte van de polder**, daar waar camping Perkpolder gelegen is.

Ter hoogte van camping Perkpolder is de zoetwaterlens uiterst dun (1-3 meter) en daardoor heeft de zoet-zoutgrens van het grondwater een fragiel evenwicht. De geringste stijging van zout grondwater kan ervoor zorgen dat alle begroeiing zal afsterven.

In de ernaast gelegen **Kievitpolder en Noordhofpolder** wordt het zoete grondwater gebruikt om landbouwgewassen te besproeien. Ook hier is sprake van een **fragiel zoet-zout evenwicht** en is in de vergunningverlening niet/onvoldoende aangetoond dat dit evenwicht niet verstoord zal worden.

De Stichting stelt dat er nu eerst een goed onderzoek moet komen naar de herkomst van de hoge arseenwaarden in het de grondwatermonsters van peilbuis 2 (zie geohydrologisch rapport Antea, direct onder de zeedijk, ten noorden van oude viaduct). De suggestie van Antea dat het mogelijk gaat om een natuurlijke verhoging, is niet onderbouwd en wordt door de stichting ernstig betwijfeld. Daarbij wijst zij op het feit dat het waterschap beschikt over een kaart met alle arseen-verhogingen in Zeeland. Daar staat deze locatie niet op.

Bovendien kunnen de ogen niet worden gesloten voor de verontreiniging vanuit de TGG-zeedijk en het Veerplein, alsook voor het feit dat TGG is aangetroffen op plekken waar het volgens oorspronkelijke bouwtekeningen helemaal niet zou kunnen liggen. De **verontreinigingen vanuit de TGG zien nu juist o.a. op arseen**. Die verontreinigingen hebben niets met een eerder verleden of natuurlijke waarde te maken.

In de Perkpolder is nooit sprake geweest van verhoogde arseenconcentraties in het grondwater. Na de realisatie van het opgehoogde veerplein was er de laatste jaren sprake van vreemde vloeistoffen die uit de drainagebuizen vanonder het veerplein stromen. Dit is door verschillende mensen gemeld bij o.a. Ronald Kolk (RWS) en Aart van Steveninck (Perkpolder Beheer). Door omwonenden wordt dit fenomeen toegeschreven aan het uitspoelen van Thermisch Gereinigde Grond die op verschillende plaatsen op het veerplein zou zijn gestort. De hoge arseenconcentraties zijn ook gevonden in de bemonstering van het grondwater onder de vervuilde TGG-dijk.

Ontsluiting

Een ander aspect betreft de ontsluiting van het gebied.

De vergunning maakt melding van het verwijderen/vervangen van dammen en het dempen en graven van waterlopen. Er wordt nergens melding gemaakt van het uit de roulatie halen van bestaande wegen zoals, de weg onderaan zeedijk tot de aansluiting van de Perkstraat en de Perkstraat zelf. Er worden blijkbaar geen nieuwe ontsluitingswegen aangelegd. Hiermee zijn de omwonenden gedwongen voor een periode van meer dan zes jaar alternatieve routes te nemen over smalle en gevaarlijke polderwegen die niet berekend zijn op deze verkeersintensiteit.

De stichting brengt in herinnering dat in de provinciale vergunning voor de onttrekking van wegen aan het openbaar verkeer van 2016 stond vermeld dat de ontsluiting zou gaan plaatsvinden via een nieuw aan te leggen Doornweg in de Perkpolder. Als die niet wordt aangelegd, dan schendt dat de bereikbaarheid en de veiligheid ter plaatse. De **aanleg hiervan moet worden meegenomen in het project en in de onderhavige vergunning(en).**

Onnodige ophoging; een gronddepot

De bodemkwaliteit van het op te hogen gebied mag niet achteruit gaan ten gevolge van de aan te voeren grond. Er is hier sprake van een ophoging met een vele malen hoger chloride gehalte dan de ontvangende bodem. Men wil dat nu 'oplossen' door een ontziltingsproces te laten plaatsvinden op de bouwlocatie. De stichting stelt dat er **daarmee feitelijk sprake is van een gronddepot**, dat gelet op de lange duur (zes jaar) ervan en het ontbreken van sluitende veiligheidsmaatregelen **niet is toegestaan**.

Daarnaast wijst de Stichting erop dat **een ophoging tot 12 meter + NAP niet gebruikelijk is voor het bouwen van woningen en appartement complexen**. Uit artikel 37 lid1 en artikel 5 lid1a uit het Besluit Bodemkwaliteit blijkt dat het **niet is toegestaan** om meer grond te gebruiken dan *'volgens gangbare maatstaven nodig is voor het functioneren van de toepassing.'*

Die bepaling is bedoeld om onnodig grondgebruik en storten tegen te gaan en risico's op ongewenste wijzigingen van de bodem te verminderen.

Relatie tot het Natura2000-gebied

Gezien de ligging en de aard van de werkzaamheden direct naast Natura2000 zijn milieueffecten die het Natura2000 gebied verstoren te verwachten, zoals het plaatsen van een pomp (27,5 m3/u) direct naast Natura 2000 om het percolaatwater via een pijp in de Westerschelde te pompen. In de verleende Nb-vergunning van 2016 is hiermee geen rekening gehouden. Men wil aldus nu **andere activiteiten uitvoeren dan waartoe een natuurvergunning aanwezig is**.

Redelijkerwijs moet bovendien in deze situatie van een aanvrager worden verlangd om voorafgaand aan de vergunningaanvraag **een MER uit te voeren**.

Te weinig gedaan met beschreven gevolgen

Naar het oordeel van de stichting is het bestreden besluit ten slotte ook onvoldoende gemotiveerd, daar waar er eerst wel op pagina 2 wordt beschreven dat het onderhavige project gevolgen zal hebben op de grondwaterstanden, stijghoogten van het watervoerende pakket en de grondwaterkwaliteit, waar waarna er vervolgens dan toch, vrijwel zonder mitigerende maatregelen en zonder het project te doen aanpassen, een vergunning is verleend.

Aarhus en toezeggingen

Ten slotte is de stichting van oordeel dat het waterschap zowel concrete toezeggingen alsook het Verdrag van Aarhus heeft geschonden. Het waterschap heeft o.a. begin 2018 expliciet toegezegd de stichting steeds op de hoogte te houden van relevante ontwikkelingen (**productie 2**). Dat is niet gebeurd. Ook het verzoek van ondergetekende (**productie 3**) om tijdig te worden geïnformeerd, is geschonden. Ondergetekende heeft tussentijds geen enkele informatie van het waterschap ontvangen.

Het Verdrag van Aarhus is relevant, daar waar dit verdrag bedoelt heeft omwonenden/belanghebbenden en milieuorganisaties in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken te laten worden bij ruimtelijke ontwikkelingen. Die input van derden is van belang om projecten nog op een juiste wijze, in een vroegtijdig stadium, te kunnen bijsturen.

Feitelijk is de stichting nu overvallen door de verleende vergunningen, zonder voorafgaand haar input te kunnen leveren. De vergunningen zijn aldus op een onzorgvuldige wijze en in strijd met vorenstaande toezeggingen en het Verdrag van Aarhus tot stand gekomen.

Conclusie

De stichting is al met al van mening dat voor deze ophoogactiviteit en de gevolgen voor het watersysteem in de westelijke Perkpolder geen watervergunning verleend had mogen worden.

In het bijzonder zijn de belangen van artikel 2.1 sub b en c Waterwet geschonden, te weten het belang van de bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en het belang van de vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Bovendien is de stichting van oordeel dat een waterschap:

- a. sowieso geen vergunning mag verlenen als zij weet of redelijkerwijs moet weten dat de uitgangspunten van de vergunningaanvraag en daaromtrent aangeleverde rapporten, niet of onvoldoende overeenkomen met de werkelijkheid;
- b. een onderzoek moet instellen, dan wel kristalheldere bewijzen moet verlangen omtrent o.a. de precieze grond die men hiervoor wil aanvoeren.

Feitelijk zouden alle 'alarmbellen' bij het waterschap bij dit project moeten afgaan. Daarvan is eigenlijk niets terug te vinden in de vergunning.

De stichting wijst nog maar eens op deze passage uit een rapport van Royal Haskoning DHV van 2013:

Beheersing van grondstromen onvoldoende (risico's 67 & 2)

Voor de realisatie van de waterkeringen en de ophoging van het Veerplein zullen aanzienlijke hoeveelheden grond nodig zijn. De grondstromen bedoelt voor de waterkeringen (omputten binnen projectgebied, RWS-zandwinlocatie Westerschelde) mogen niet voor de ophoging van het Veerplein worden gebruikt. Risico is dat de Opdrachtnemer niet op tijd aan voldoende, kwalitatief geschikte grond kan komen, onvoldoende kwaliteit klei wordt toegepast in de waterkeringen en er wordt gefraudeerd met de grondstromen.

Precies hetgeen waar RoyalHaskoningDHV voor waarschuwde is gebeurd bij de zeedijk en de ophoging van het Veerplein. De stichting wil dit niet weer meemaken.

Het is mede aan het waterschap om dit nu nadrukkelijk met alle middelen te voorkomen.

Daarbij zij aangetekend dat het simpelweg afschuiven van deze verantwoordelijkheid naar de gemeente als bevoegd gezag voor grondverzet, niet opgaat. Ook het waterschap heeft hier nu een eigen verantwoordelijkheid in.

Het grondwater en oppervlaktewater van de Perkpolder, de ecologie en de maatschappelijke bruikbaarheid van het water dienen absoluut te worden beschermd.

De stichting verzoekt u de vergunning te herroepen en een vergoeding toe te kennen voor de kosten van professionele rechtsbijstand.

Met vriendelijke groet,

mr. R. Hörchner | Advocaat